Detaljplan för

Fabriksstaden, Gustavsberg 1:29 m fl fastigheter

Värmdö kommun

Planbeskrivning bilaga 1
Gestaltningsanvisningar

VÄRMDÖ KOMMUN

INLEDNING

Gestaltningsprogrammet utgör en del av detaljplan för Fabriksstaden, Gustavsberg 1:29 m fl. Det är en bilaga till exploateringsavtalet och är kopplat till detaljplanen genom en hänvisande planbestämmelse.

Avsikten med att upprätta ett gestaltningsprogram är att kommunen och byggherrarna gemensamt ska formulera bärande gestaltningsidéer och medel för att uppnå dessa så att genomförandeprocessen, det vill säga bygglovgivning, projektering och uppförande ska kunna underlättas. Gestaltningsprogrammet tydliggör exploatörernas och kommunens intentioner avseende estetik och kvalitet.

Gestaltningsprogrammet ska:

- Tydliggöra principerna för utformningen av områdets utemiljö
- Vara ett stöd vid projekteringen av områdets utemiljö
- Ge vägledning vid bygglov för ny bebyggelse och ombyggnad av befintlig bebyggelse.

MEDVERKANDE

I avsnittet Gestaltning har följande konsulter medverkat:

Illustrationer utemiljö, Fabriksparken
ÅWL Arkitekter genom Sara Revström och Sylvia Rodebäck

Illustrationer Gustavsbergs allé
Tyréns genom Ylva Johansson

Illustrationer gatunätet inom Fabriksstaden
Scheiwiller Svensson Arkitektkontor genom Björn Åström och Lena Sjöberg-Nilsson

Belysning
Sweco genom Anna Waernborg

Sammanställning, redaktion
WSP Stadsutveckling genom Eva Nyberg-Björklund

STADBYGGNADSUPPGIFTEN

Fabriksområdet är en del av Gustavsberg som hittills varit stängt från övriga samhället. Tillträde har skett under arbetstid och då genom fabriksportarna. Området har varit omgärdat av stängsel och har man inte haft ärende hit har man inte heller vetat hur det ser ut innanför stängslet. Ändå har en stor del av befolkningen vistats här genom sitt arbete och många Gustavsbergsbor vet hur där ser ut.

Nu öppnas portarna och stängslet tas bort. En ny stadsdel med fabrikens miljö som signum skall formas. Stadsbyggnadsuppgiften blir att öppna området och låta det bli ett tillskott till hela Gustavsberg. De kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna skall nyttjas för bostäder och verksamheter på ett sätt som lyfter fram industriarkitekturen från 1900-talets senare del. Kvarvarande verksamheter ska kunna fortsätta att bedrivas med viss anpassning även om bostadsbebyggelse kommer till i kvarteren bredvid.

Områdets struktur med bebyggelse kring gator i öst-västlig riktning ska bevaras och vara tydligt avläsbar i framtiden.

Tillgängligheten poängteras genom ett genomgående parkstråk i nord-sydlig riktning som utformas för alla åldersgrupper. Gustavsberg knyts samman.

Möjligheter till snabba och bekväma kollektivtrafikförbindelser till Stockholm och till övriga kommunen skall ges.

Områdets struktur med bebyggelse kring gator i öst-västlig riktning ska bevaras.

GATURUMMETS GESTALTNING

Gustavsbergs allé

Gustavsbergsvägens avsnitt mellan Charlottendal och Skärgårdsvägen ingår i projektet Framtidens Gustavsberg och ett samordnat gestaltningsarbete pågår. Gustavsbergsvägen kallas i projektet Gustavsbergs allé. I detta gestaltningsprogram behandlas endast sträckan Industrivägen - Chamottevägen.

Gatusektion

Den föreslagna utformningen baseras på att högsta tillåtna hastigheten är 40 km/tim. För att åstadkomma en stadsmässig gata och för att minska Gustavsbergsvägens barriäreffekt har en smal och jämnbred gatusektion eftersträvats. Gatan förses med en mittremsa på två meter som syftar till att visuellt minska körytan. Gång- och cykelpassager längs Gustavsbergs allé utformas som oreglerade övergångställen.

- Sektionen är jämnbred längs hela sträckan. Det skapar stadsmässighet och ger flexibilitet avseende t ex hållplatser och korsningsplaceringar.
- Dubbelsidiga och dubbelriktade gång- och cykelbanor ger en god standard för gående och cyklister och minskar behovet att korsa gatan.
- Trädplantering med bergskörsbär, cc ca 12 m och belysning i gräsytor på båda sidor om gatan. Planteringen ger gott om utrymme för snöupplag. Bortforsling av snö bör därför inte vara nödvändig snörika vintrar.
- Busshållplatser längs rak körbanekant utan bussficka. Personbilar kan mötas med god utrymmesstandard utanför buss vid hållplats. Personbil – lastbil kan mötas med något lägre utrymmesstandard.
- Förgårdsmark mellan gång- och cykelbana och ny bebyggelse. (Kan fungera som reservat för eventuellt framtida kollektivtrafikfält.)
- Överkörningsbar mittremsa av smågatsten.
- Kantstenar utförs i granit och förslagsvis läggs en fris / detalj av marktegel eller betongplattor i ytterkant av trottoar.

Detaljutformningen av mittremsan är viktigt för framtida drift- och underhållskostnader. Remsan bör utformas så att snöröjningen inte försvåras mer än nödvändigt.

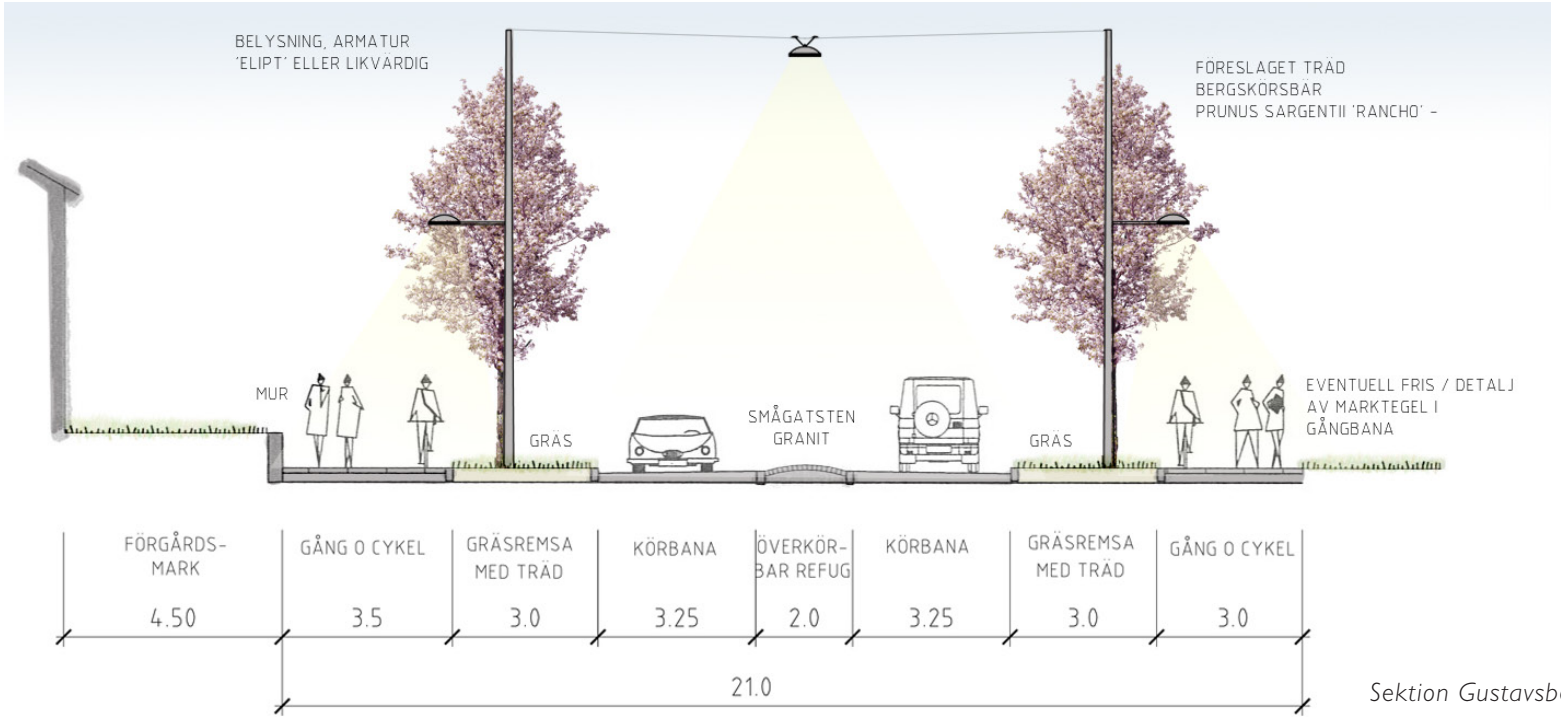

Sektion Gustavsbergs allé

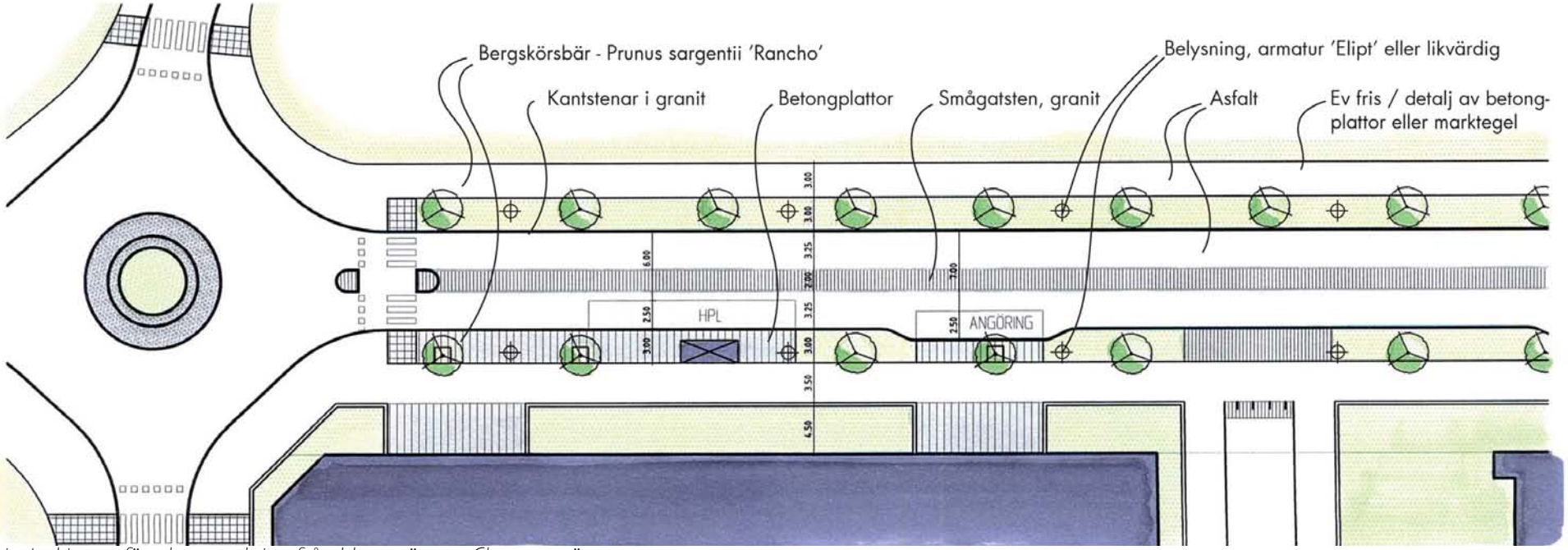

Principskiss av föreslagen sektion från Idrottsvägen - Chamottevägen

Gestaltning, växtmaterial

I framtiden kan vägen förstärkas med ett busskörfält i vardera riktning. Denna yta skulle i så fall kunna tas från förgårdsmarken eller så kan en trädrad utgå.

Utmed sträckan föreslås alléträdet bergskörsbär, Prunus sargentii 'Rancho', som är ett relativt smalkronigt träd som blir ca 8-10m högt. Det blommar med ljust rosa blommor i maj samt får en vacker röd höstfärg. Jämfört med rödeken, som återfinns på sträckan Värmdö marknad till Idrottsvägen, är bergskörsbär ett mindre träd med ett mer samlat växtsätt, vilket passar den stadsmässiga karaktären. Vårblomningen och den fina höstfärgen ger en kvalitét till gaturummet. Skiljeremsan mellan gång- och cykelbana och vägbana byter också material från stenkross till gräs, vilket förstärker den förändrade karaktären. Mittremsan på gatan beläggs med smågatsten och kantstenar utförs i granit.

För att ytterligare påvisa att man kommer in i ett mer stadsmässigt gaturum föreslås att de fyra rondellerna får en enkel men genomtänkt gestaltning som upplevs stadsmässig. För att betona rondellen vid Idrottsvägen som ska fungera som port till centrala Gustavsberg, ges denna lite extra karaktär gestaltningsmässigt. Förslagsvis kan man knyta an till den industrikaraktär som finns i området genom en robust gestaltning med tex marktegel som detaljer i gång- och cykelbana och/eller i rondellerna.

Föreslaget alléträd; Prunus sargentii, "Rancho"

Belysning

Gustavsbergsvägen vars planerade sektion har dubbelsidig trädallé med gång- och cykelväg utanför respektive trädrad behöver dubbelsidig belysning för att försörja ytorna för GC-trafik, men också för att klara bilvägssektionen.

Stolphöjden ska inte överskrida 8 meter, separat arm för GC-belysningsarmatur på en lägre höjd, 4-5 m, ska användas. Stolparna ska placeras i samma linje som respektive trädrad.

Beroende på trädart och planteringsavstånd, kan det bli svårt att få ut ljuset på körbanan, även gc-vägen kan skuggas om stamhöjden är låg i förhållande till armaturerna. För att slippa långa armar på stolparna och för att man ska kunna placera stolparna närmare träd kan linspända armaturer väljas. Linorna får då fästas på linspännstolpar. (Dessa kan ha en något högre höjd än 8 m.)

Stolpar (både linspännstolpar samt vanliga stolpar) finns i koniskt såväl som avtrappat utförande. Koniska stolpar upplevs generellt något smäckrare och bör därför användas.

Armar bör vara enkla och raka i sitt utförande, dels för att passa in i den karaktär som området har, och dels för att ornamenterade armar snabbare känns daterade och kan vara svårare att ersätta vid skada, vilket är en nackdel ur ett drifts- och underhållsperspektiv.

Stolpar och armar bör lackas eller termoplastas, i samma kulör som övrigt gatumöblemang (en grå kulör).

Ljuset ska ha god färgåtergivningsförmåga (minst Ra 80 eller motsvarande) och en färgtemperatur mellan 2800-3500K, vilket motsvarar ett varmvitt-vitt ljus. Ljuskällan ska vara driftsäker och energisnål, och åldras utan att ljuskvaliteterna avsevärt försämras. Tänkbara alternativ kan vara keramisk metallhalogen longlife, eller en standardiserad och utbytbar LED-produkt, typ Philips Fortimo, sen det säkerställts att den bibehåller ljuskvaliteterna även när den har åldrats.

Effektreducering av ljuset vissa tider skulle kunna vara lämpligt på större bilvägar där biltrafiken är den dimensionerande faktorn. Eftersom det i dagsläget har visat sig svårt att dimra urladdningslampor som metallhalogen utan bieffekter, och man på sikt tror att LED-tekniken kommer att dominera även gatubelysningen, kan extra tomrör förläggas i samband med anläggningen som senare vid ett teknikskifte kan användas för signalkablar.

Exempel på armatur, Eclatec Elipt, planglasarmatur med vägoptik

En planglasarmaturfamilj med ett passande formspråk ska användas inom området. Armaturfamiljen ska medge såväl armmontage som linspännsmontage, och lämpa sig för upphängning inom hela spannet 4-8 m. Det kan till exempel vara Eclatec ”Elipt” eller Louis Poulsen ”Icon” eller likvärdig.

De platser som lämpar sig för effektbelysning inom gatuområdet är rondeller eller korsningar, beroende på utformning. Belysningen ska i så fall understryka rondellens/korsningens arkitektur och får inte vara bländande för trafikanterna.

Exempel effektbelysning i rondell

Gatunätet inom Fabriksstaden

Trafikförsörjningen sker huvudsakligen i östvästlig riktning och fyra ”huvudgator” (på plankartan angivet som lokalgator) anger riktningarna för såväl trafik som genomblickar i området. Huvudgatorna poängteras genom sin bredd, utformning och trädplanteringar. De kompletteras av ”gränder”; trånga gaturum där biltrafik och gående samsas på samma yta.

Utformning av huvudgator

Gatorna kantas på den södra sidan av träd vilka sätts i planteringsytor med ett c-c på 15 m, med kantstensparkering där emellan. Gångbanor finns på gatornas båda sidor, med en rad av belysningsstolpar placerade på trädsidan.
Trottoarer och kantstensparkering beläggs med betongplattor, medan körbanor asfalteras. Samtliga kantstenar i fabriksområdet ska vara av granit.

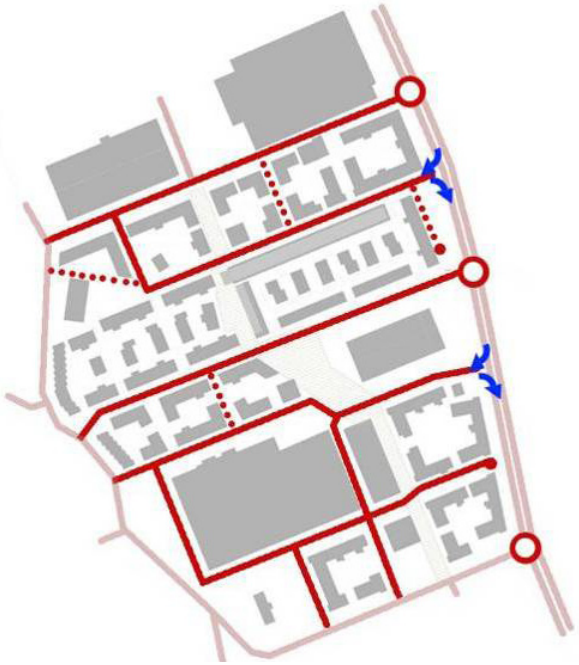

Huvudgator och gränder (Bild bytes)

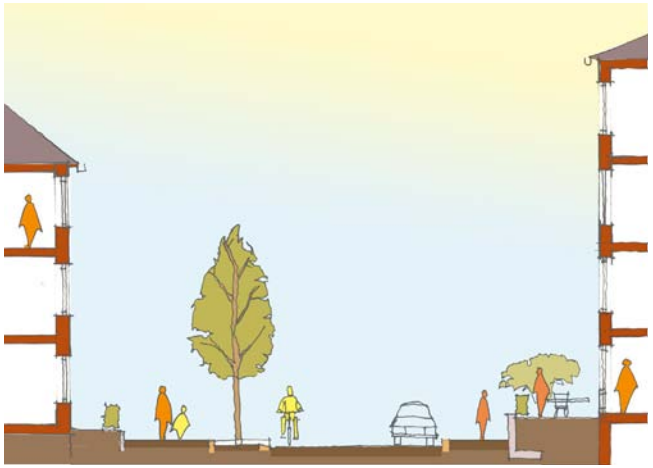

Sektion huvudgata

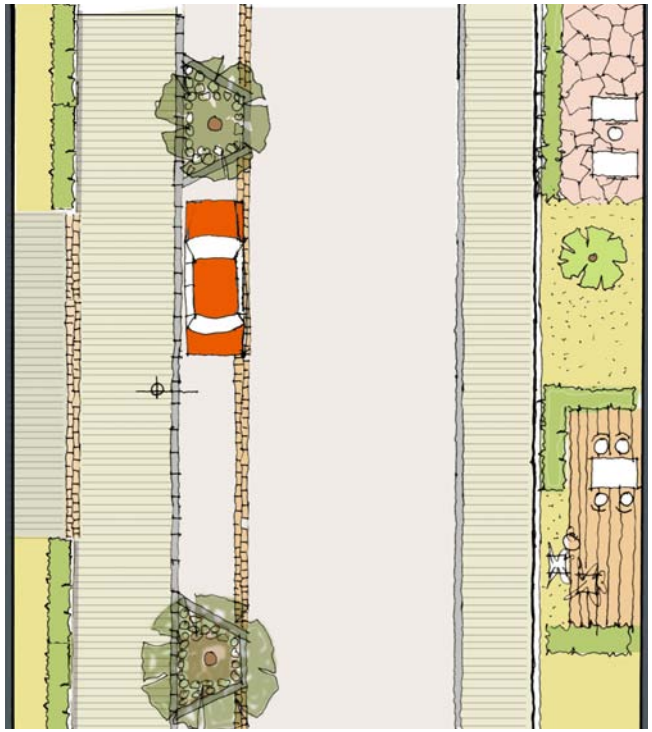

Utformning huvudgata

Utformning gränder

Gränder är körbara gångvägar av lägre dignitet. Gränderna går huvudsakligen i nord/sydlig rikning. Gränderna fungerar som "shared spaces" dvs gående och bilister delar utrymmet.

Gränden ska ges en riktningsförskjutning för att minska farten och öka uppmärksamheten. Gränden når man via ett farthinder i dess början och slut.

Gränden ska ha:

- Kantstenar av granit
- Köryta av asfalt
- Markering av gatsten vid t.ex riktningsförändring.

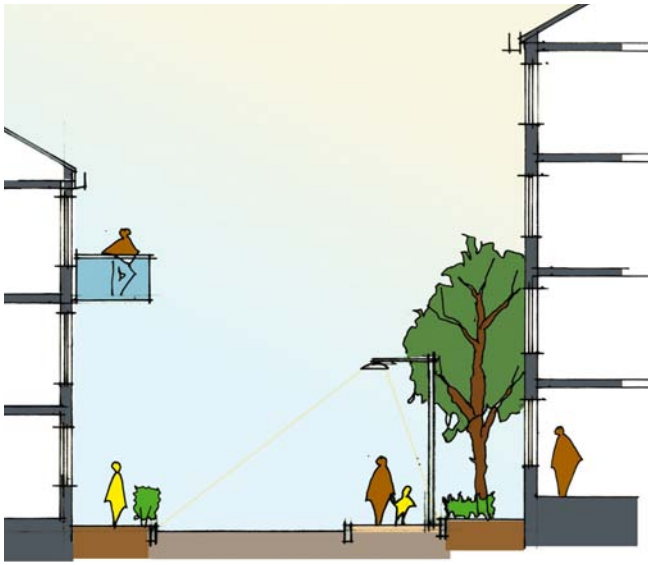

Sektion gränd

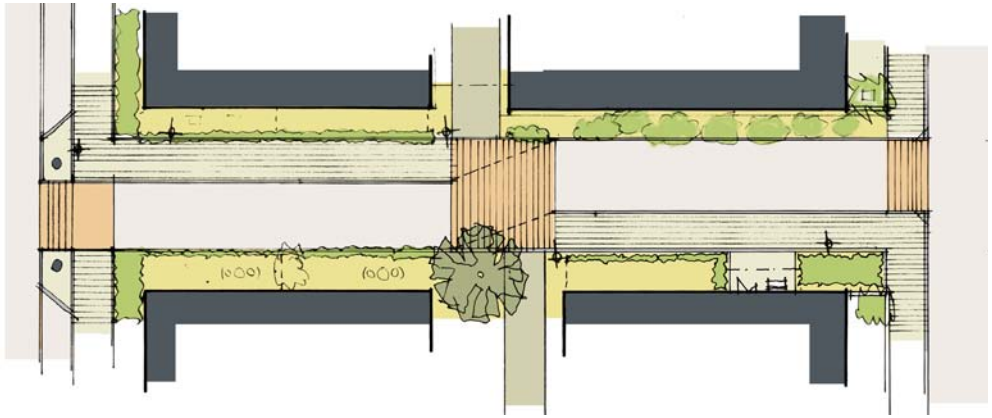

Utformning gränd

Övergångar gata/park

Vid några platser korsar parken gatunätet. Här ska parken råda över gatorna, gående och cyklister ska råda över biltrafik. Flera åtgärder krävs för att göra övergångarna säkra och tillgängliga. De ska vara upphöjda och göras taktila. Övergångarna belyses särskilt och god sikt ska råda, träd ska vara uppstammade och undervegetationen låg. För att bromsa upp rörelserna från parken kan pollare placeras just innan övergången. Dessa ska dock placeras med ett avstånd som möjliggör framkomlighet för räddningsfordon. Stor omsorg ska läggas i utformningen av övergångsytorna.

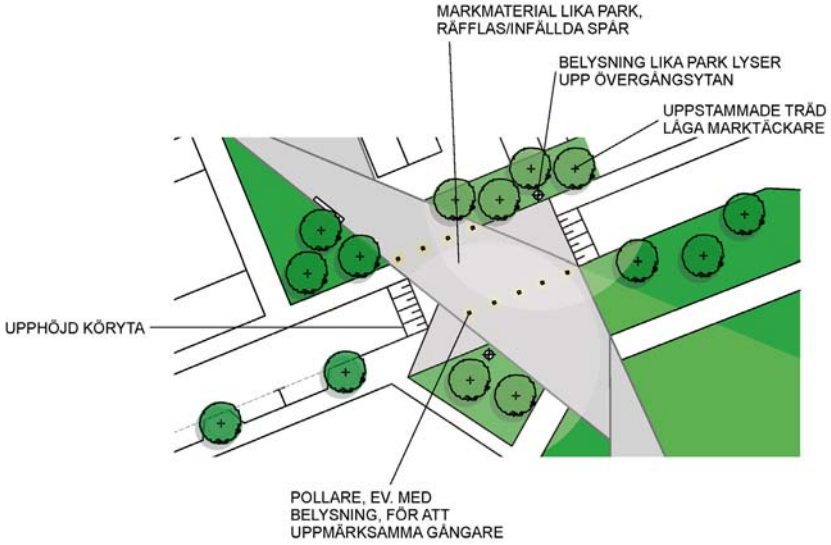

Utformning övergång gata/park

Markmaterial, utrustning

Runt träden placeras stamskydd, till exempel JOM 510108 från Järn i offentlig miljö.

JOM stamskydd 510108, Järn i offentlig miljö

Möbler, skräpkorgar, cykelställ, belysningsstolpar och annan utrustning av metall ska lackeras i en karaktäristisk kulör som ska vara samma inom hela fabriksområdet, exempelvis oxidröd RAL 3009. Utrustning och möbler ska vara av en enkel men formstark design.

Bänk Vilette

Fabriksområdets gator ska på ena sidan kantas av träd. Det ska vara ett robust träd med friskt bladverk som tål gatumiljö, med en storlek anpassad till den omgivande bebyggelsens skala. Som stomträd kan exempelvis silveroxel användas. Intill byggnader i större skala, såsom Badkarsfabriken, kan större träd som robinia eller lönn 'Cleveland' användas. I de mindre tvärgående gaturummen, gränderna, och på andra enstaka platser planteras blommande träd av mindre storlek, exempelvis magnolia eller prydnadskörsbär. Samtliga träd ska ha högstam, med stamomfång på minst 20-25 cm för de större och 18-20 cm för de mindre. Träd med E-plantestatus ska användas där det finns för arten. För att ge gatuträden optimala växtbetingelser placeras de i en planteringsyta av marktäckare, tex. waldsteinia eller näva.

Japansk magnolia

Silveroxel

Belysning

Samma armaturfamilj, stolpmodell och färgsättning som på Gustavsbergs allé ska användas på lokalgatorna. Upphängningssätt, armlängd, stolphöjd och lampeffekt (W) kan däremot skilja eftersom lokalgatorna har lägre ljusbehov och annan utformning än Gustavsbergs allé.

Lokalgatornas sektioner skiljer sig åt, men så långt som möjligt (utan att belysningens funktion blir försämrad) bör man försöka hålla sig till en huvudsaklig belysningsprincip. Stolphöjden ska inte överstiga 8 m och helst vara lägre. Stolpe föreslås placeras ca en halvmeter från trottoarkant på parkeringssidan, och förses med en arm ut mot körbanorna och en mindre arm lägre ner (ca 4-5m) på stolpen in mot gångbanan. På så sätt säkerställer man att en gångbana per lokalgata har en bra belysning.

Längs gränderna vars sektion skiljer sig helt från lokalgatorna, ska det finnas möjlighet att fästa armaturerna på arm i fasaderna.

Exempel armatur: Targetti-Poulsen Icon

Sektion, huvudgata

FABRIKSPARKENS UTFORMNING

Genom hela området löper Fabriksparken som erbjuder ett skyddat och lugnt promenadstråk med aktiviteter för alla åldrar. Ytor för lek varvas med blomstrande platser för vila och här skapas många möjligheter till möten. Det ska även gå att cykla i parkstråket, men det sker på de gåendes villkor. Parkens mått varierar efter sträckan, men hålls samman genom en stark utformning och enhetliga material. De kringliggande bostädernas grönskande förgårdsmark breddar parkrummet och ger ytterligare liv åt stråket.

Parkstråket delas in i avsnitt, där de smalare delarna benämns Stråk, det bredaste partiet Parken och en underbyggd, mer hårdgjord del I Torget.

Markmaterial

Kreativitet, flexibilitet och modernitet ska genomsyra valet av material i parken. Markbeläggningen ska möjliggöra olika typer av aktivitet, vara tillgänglig och ha ett estetiskt värde. Den utgörs av en stomme i tre delar: mitt i promenadstråket finns ett hårdgjort stråk av platsgjuten betong, med ett infällt mönster som både sätter gångstråkets form och kan utnyttjas till att skapa funktioner av olika slag. Det hårdgjorda stråkets bredd är aldrig smalare än tre meter, men utformas som en serie av ytor istället för en gångväg. På aktivitets- och lekytor angränsande till betongytan läggs kulört gummiasfalt som gjuts på plats. Gummiasfalt och betong kompletteras av sammanhängande gräsytor som utgör den tredje delen av parkens golv.

På flera platser kantas parken av upphöjda uteplatser som vänder sig ut mot parkrummet. Murarna som här möter parken ska utformas med stor omsorg och ha någon form av inslag av Gustavsbergs keramiska historia, där Gustavsbergsblått NCS S 4050-R80B är ett inslag.

För utformning av övergångar park/gator se ”Gaturummets gestaltning”

Fabriksparken binder samman Fabriksstaden

Lek och aktiviteter

I parken ska finnas plats för olika typer av lek och aktiviteter för alla åldrar. Aktivitetsytorna ska finnas som en sekvens genom hela parken och gärna kunna utnyttjas på flera olika sätt. Ytorna ska vara integrerade med varandra och med lugnare sittytor för att också fungera som mötesplatser.
Lekytor med särskild lekutrustning ska präglas av fantasi, experimentlusta och tala till flera av människans sinnen. Lekutrustningen ska vara en del av samma formspråk som övriga parken; inspirerande och roligt för barnen, nyskapande, gediget och vackert att se på. Den ska kännas som en del i parkens helhet och passa in i karaktär och material. Lekytorna får gärna utformas i samarbete med en konstnär. Ett exempel på lekutrustning som både har ett skönhetsvärde och ett högt lekvärde är Ingegerd Harvards lekskulpturer.

Utrustning

Fabriksparkens utrustning ska vara lekfull och mångsidig, men gedigen och av god kvalitet. Formspråket ska vara industriellt, kraftfullt och gediget och samtidigt enkelt, lättsamt och kontrastera vackert mot grönskan. Parken ska genom sin möblering göra det möjligt för människor att mötas, vistas och ska kunna användas av alla på olika sätt. Möbler ska gärna fungera både som sittplats och som ”lekutrustning”, såsom bänken Villette från Escofet.

Exempel lekskulptur

Växtmaterial

Fabriksparkens växtlighet ska genomgående vara grönskande och frodig. Den ska vara områdets lunga och gröna nav. Det ska finnas träd, blomstrande planteringar och gräsytor i avgränsade ytor som följer parkens formspråk och som skapar skilda rum för olika aktiviteter. Undanskymda platser och buskage som skymmer sikt ska undvikas, det ska vara genomsiktligt och öppet för att skapa en trygg miljö. Därför används främst uppstammade träd och buskar, tillsammans med perenner och låga buskar, som skapar rumsindelningen. I parkens växtmaterial finns en röd tråd i form av vissa karaktärsträd och buskar som återkommer, men parkens skiftande karaktär avspeglas också i växtvalet.

I de smalare delarna, ”Stråk”, samverkar planteringarna med de närliggande husen. Här är växterna sammanhållna och arkitektoniska i sitt uttryck och skapar ett grönt rum tillsammans med uteplatserna. De gröna väggarna förstärks med klätterväxter där detta är möjligt. Exempel på växtmaterial i stråken är bokhäckar, naverlönn och klätterhortensia. Där parkrummet öppnar upp sig och blir bredare, ”Parken”, finns plats för större lövträd med spännande karaktär som tillsammans bildar ett litet arboretum. Vanligare träd som silverlönn och prakthäggmispel blandas med mer exotiska arter som till exempel gleditsia och snödroppsträd, med underplantering av låga buskar som tuvsnöbär. Gräsytorna och de hårdgjorda aktivitetsytorna ramas in av fält med grönskande och blommande planteringar. I parkens fortsättning i riktning mot hamnen ligger ”Torget”. Här är parken underbyggd och mer hårdgjord med färre planteringar. Mindre prydnadsträd och perennytor utgör smycken intill lekytor och sittplatser. Växterna är tåliga med tydlig karaktär, som exempelvis körsbär och lavendel.

Exempel planteringar i parken

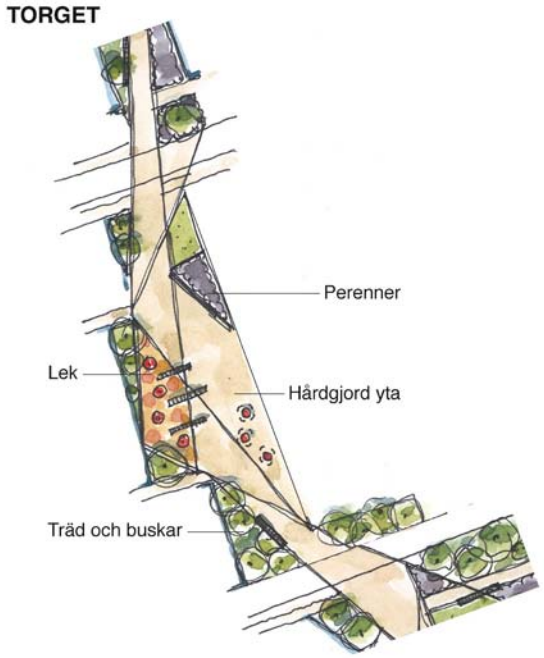

Exempel planteringar i parken

Gräns mot verkstaden

På östra sidan av det stora centrala parkrummet ligger idag en bilverkstad, vars tomt i en framtid kan komma att bebyggas med bostäder. I utformningen av de angränsande ytorna ska hänsyn tas till en eventuell framtida ombyggnad, samtidigt som utformningen ska vara gedigen och ha ett skönhetsvärde. Då en nivåskillnad råder idag anläggs en stödmur i betong mot bilverkstaden. Mot parken, ovanpå och framför muren anläggs ett plank som målas i områdets signumkulör.

Belysning

Gångstråket kommer att ha en varierande bredd och riktning, något som belysningen bör anpassas efter, och därmed avvika från det generella förslaget som tas fram för projektet ”Framtidens Gustavsberg”. Eftersom ytan inte är tänkt som ett cykelstråk, är behovet av ett jämt ljus inte lika viktig. Här kan man istället arbeta med stolpar med en särpäglad karaktär, för att understryka gestaltningen på platsen, med omsorgsfullt formgivna strålkastare som kan riktas åt olika håll. Stolpplaceringen blir då friare, och man har goda möjligheter att skärma av ljuset med linser, raster och andra bländskydd, för att inte störa de omkringboende. Ljusgestaltningen blir också mer skräddarsydd till platsen, se vidare under effektbelysning.

Effektbelysning kan ge en ökad möjlighet att läsa av en plats, känna igen sig och göra det lättare att orientera sig när det är mörkt. På rätt plats kan en bra effektbelysning också skapa och/eller lyfta fram arkitektoniska kvaliteter och öka trygghetsupplevelsen.

Effektbelysning i parkstråket, och på vissa husfasader är önskvärt. Belysningen ska utformas så att den inte blir störande, varken inifrån lägenheterna eller för de som vistas i området. Blinkande ljussken ska därför undvikas helt, likaså bör man vara försiktig med färgat ljus. Ljuset ska vara avbländat, och gärna indirekt. Ljusnivån ska vara väl avvägd mot omgivningens ljusnivåer.

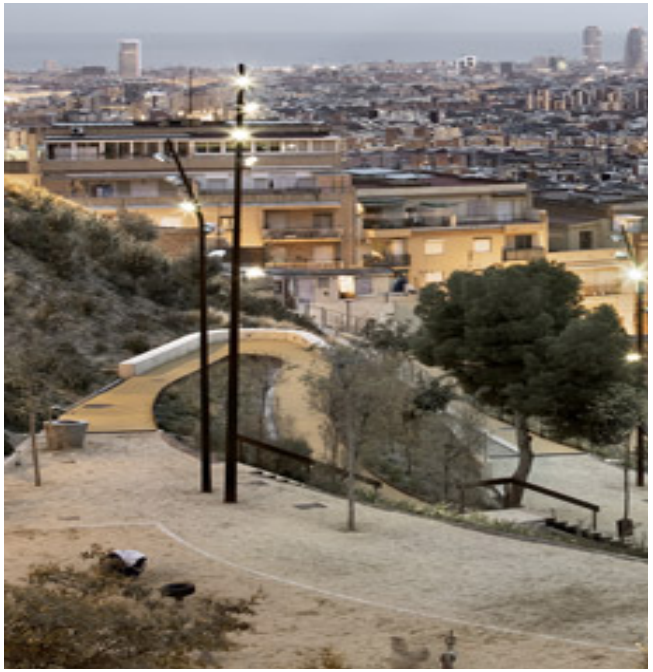

Exempel belysning i parken

Belysning av träd ska göras så att man tar hänsyn till trädets förmodade tillväxt. En omriktbar lösning är att rekommendera för unga träd. Hänsyn till årstidsväxlingar måste också göras. Belysningen får t ex inte plötsligt bli bländande för de boende när löven faller av. Den stomme av belysningslösning som föreslås genom Fabrikstadens parkstråk gör detta möjligt. Här finns också utrymme att använda sig av ett lekfullt ljus i form av till exempel Goboprojektioner på de generösa gångytorna på några utvalda platser längs stråket. Byggnadernas portbelysning, ljus inifrån glasade partier et cetera, fungerar också som ett slags fasadbelysning, och bör därför utformas omsorgsfullt.

Färgåtergivningsförmågan är särskilt viktig i parkmiljöerna. LED (ej för kallvitt), eller 35-50 W keramisk metallhalogen är exempel på lämpliga ljuskällor.

Samma krav på ljuskällans kvalitet ska gälla för park som för gata.

Exempel på effektbelysning (Goboprojektioner?)

Tillkommande bebyggelse

Mot gata och park

Ett genomgående tema för den nya bebyggelsen är enkelhet med utgångspunkt i den industrihistoria som skall genomsyra intrycket.
Exempel på detta är enkla material som puts och tegel vilka sedan i enskilda detaljer kan förfinas. I fasaderna kan andra material dyka upp som skivmaterial, plåt och trä. Fasaderna ges varierade uttryck genom enstaka färgaccenter och komplement i form av burspråk och balkonger där andra material kan användas. Antal våningar ska varieras inom varje kvarter.

Entréer ges en tydlig och inbjudande karaktär genom att utformas ljusa och öppna. Skärmtak och en sittbänk kan komplettera intrycken.
De olika husens varierade volym understryks ytterligare

Enskilda fasaddetaljer kan förfinas

Enkla material som puts och tegel används mot gatan

genom att takvinklar varieras och takmaterialen kan vara plåt eller tegel. I andra fall kan en indragen kungsvåning ge gatan en ny dimension.

Mot innergården

Fasader mot gårdsrum kan ges ett större spektrum att variera inom.
Materialval och färgval kan kontrastera mot gatans fasad. Genom inblickar kan detta bli ett varierat och spännande intryck.
Balkonger och burspråk förstärker intrycken.

Mot gårdarna kan materialval och färgval kontrastera mot gatans fasad

Bevarad kulturhistoriskt värdefull miljö

Sanitetsporslinsfabriken, (SPF) (klass I-III)

Hela anläggningen är i sin helhet kulturhistoriskt intressant genom sina utbyggnadsetapper som speglar fabrikens expansion under efterkrigstiden. Vid en gradering av de olika delarna är den äldsta delen från 1930-talet, som också är välbevarad exteriört, en av fabriksområdets mest vär-defulla byggnader sedd ur en kulturhistorisk synvinkel (klass I). Det karaktäriseras av sin omfat-tande volym, rena slätputsade ytor, långa fönsterband och ljuslanterninerna som framhäver byggnadsvolymernas stora och enkla geometriska former. Höghusdelen med betongelementfasader från 1960-talet utgör landmärke för Gustavsberg och har stor betydelse för fabriksområdets profil (klass II). Huset speglar väl 1960-talets modernism och har en medvetenhet i sin djärva utkragning mot norr och sina stora fönsterytor. Den södra sidan kännetecknas av en stram industriell slutenhet. Plåt- och betongkonstruktionerna bland annat för lagerhanteringen har dock låga kulturhistoriska och arkitektoniska värden.

Byggnaden föreslås tas i anspråk för bostads- och centrumändamål och anpassas efter detta på ett sätt så att dess uttryck även fortsättningsvis ska kunna avläsas. Det innebär att det inryms bostäder med en relativt fri utformning i höghusdelen. I fabrikshallens inre nedre delar inryms parkeringsgarage. Lanterninerna föreslås tas bort med undantag för ett ”skepp” i väster. Ovanpå garagedäcket byggs radhus i två våningar; i de inre delarna ställda i samma riktning som lanterninerna. Radhusen mot den befintliga södra fasaden kommer att utföras i tre våningar, där den nedre våningen utgörs av den befintliga byggnadens övre plan.

Befintlig silo rivs och ersätts av ett bostadshus med samma volym. Det flyttas dock cirka 15 meter österut.

De särdrag som ska bevaras är:

- Låghusdelens södra och västra fasad från 1930-talet med rena slätputsade ytor och långa fönsterband bevaras. Endast ett genombrott, cirka 10 meter brett genombrott tillåts i den södra fasadens västra del. Senare tillbyggnader kan tas bort och fasaden återställs i ursprungligt skick.
- En lanternin i nord-sydlig riktning bevaras.
- Höghusdelens betongelementfasader, samt fönsterband på den norra sidan bevaras. På den södra sidan utformas fönsterband lik den norra sidan. Byggnaden får byggas på i två våningar. Påbyggnaden ska ges ett eget och lätt uttryck.
- Utformning ska ske i huvudsak enligt nedanstående bilder och med medverkan av antikvarisk expertis.

ELEVATION MOT SÖDER

ELEVATION MOT NORR

Gula Porten, portvaktsstuga (klass II)

Fabriksområdet har sedan 1800-talet haft portvaktsstugor. Efter att KF hade tagit över 1937 till-kom vaktstugor till områdets nya delar. Idag återstår från KF-epoken endast Gula porten från 1970. Gula porten har en tidstypisk arkitektur av samma modernistiska märke som det samtida kontorshuset Glashuset i hamnen. Byggnaden föreslås bevaras och få en användning anpassad efter det kulturhistoriska värdet.

De särdrag som ska bevaras är:

- Fasaden, såväl material som färgsättning.
- Den modernistiska byggnadsutformningen

Portvaktsstugan

Badkarsfabriken, BKF (klass II)

Fabriksområdet slutar i söder med en stor huskropp i gult tegel vars västra del byggdes 1947 som fabriksbyggnad för tillverkning av badkar och fasadplåtar. Åren 1964-65 byggdes fabriken ut för pann- och kyldiskstillverkning. Utbyggnaden är lätt att urskilja genom sitt platta tak och genom det smala indragna entré-partiet med emaljerad fasadplåt mellan de två byggnadskropparna.

Byggnaden utgör klassisk industrifunktionalism. Klassningen gäller även för kyldiskdelen från 1965, en för industrilandskapet karaktärsfull byggnad med arkitektoniska värden i sin påtagliga monumentalitet. Byggnaden bevaras i sin helhet och kan användas för industri, kontor, utbildning och viss handel med skrymmande varor till exempel båtar.

De särdrag som ska bevaras är:

- Byggnadens drag av klassisk ”industrifunktionalism”.

Badkarsfabriken

Västra portvaktsstugan och Stallet

Västra Portvaktsstugan byggdes 1888 i tegel tillverkat av fabriken.

Stallet är från slutet av 1800-talet och tillhörde det jordbruk som tidigare ingick i fabrikens verksamhet. Huset har förändrats under senare tid men det avses ändå bevaras.

- Förändringar av byggnadernas exteriör får inte ske med undantag av återställande av fasaddetaljer till ursprungligt utförande så långt möjligt. Förändringarna ska utarbetas i samarbete med antikvarisk expertis.

Stallet har förändrats under senare tid

UTFORMNING AV KVARTERSMARK

Bostadsgårdarna

Bostadsgårdarna i fabriksområdet är halvöppna och bjuder det offentliga rummet på grönska. Tillsammans med parken och gatuträden skapar gårdarna fabriksområdets grönstruktur. Gårdarna får inte stängslas in och det är viktigt att de utförs gröna med både träd och buskar. För gårdar som är underbyggda av garage säkerställs en tillräcklig jordmån.

På gårdarna finns privata uteplatser längs med fasaderna, som avgränsas genom häckplanteringar. Gemensamma sittplatser placeras i soliga lägen och lekmöjligheter för yngre barn ska tillgodoses.

Förgårdsmark

Upphöjda privata uteplatser uppförs på kvarterens södra och västra sidor. Marken ska vara tillräckligt bred för att kunna planteras utanför balkongernas utbredning. Mot gatumarken avgränsas uteplatsen med hjälp av en betongmur med krönsten av svensk, mellangrå granit. Räcken ska vara genomsiktliga. Uteplatsernas grönska ska vara tillgodo för gaturummet och murarna får därför inte vara högre än ca 1,3 m. Om högre höjder krävs kan förgårdsmarken terrasseras. Förgårdsmarken på kvarterens norra och östra sidor kan utföras smalare.

När murar vetter mot parken ska de utformas med stor omsorg och ha någon form av spår av Gustavsbergs keramiska historia, där Gustavsbergsblått NCS S 4050-R80B är ett inslag.

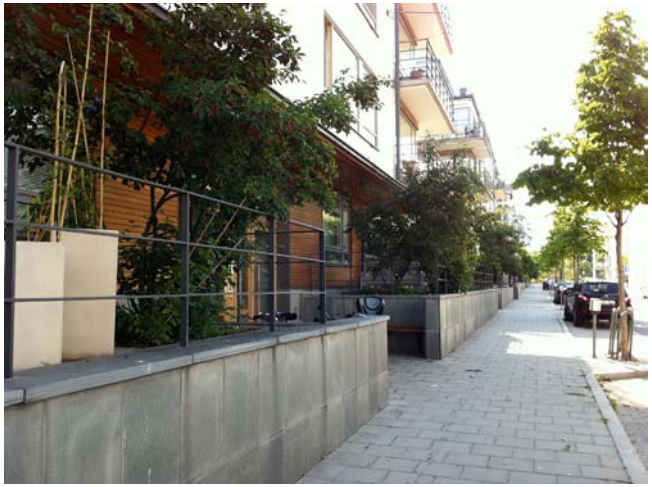

Exempel upphöjda uteplatser

Exempel upphöjda uteplatser